

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2023. NOVEMBER 22-ei ÜLÉSÉRŐL

Az NVB ülése elektronikus kommunikációs eszköz igénybevételével került megtartásra.

Az ülés ideje: 2023. november 22. 15.00 óra

Jelen vannak: Dr. Sasvári Róbert elnök
Dr. Lehel Zoltán Zsolt elnökhelyettes
Dr. Cservák Csaba
Dr. Kicsi Zselyke Borbála
Dr. Réthelyi Zoltán Attila
Dr. Szalay Tamás

Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Csonka Krisztián
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Gönczi Gergely
Dr. Grundtner András
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Ormándi Edina
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Sóskuti-Varga Gergely NVI elnökhelyettes
Dr. Gáva Anita osztályvezető
az NVI munkatársai

Igazoltan távolmaradó: Dr. Szabó László Levente

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Megállapítja, hogy a Bizottság 15 fővel határozatképes. A kiküldött meghívóban három napirendi pont tárgyalására tett javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, van-e valakinek a napirend kiegészítésére vagy módosítására irányuló javaslata. Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a napirendet.

Szavazás:

A Bizottság 52. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadta a napirendet.

I. Országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

1. Szalai Krisztina magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megkezdik az elfogadott napirend elbírálását. Felkéri az NVB titkárságának osztályvezetőjét, ismertesse az ügy előzményeit.

Dr. Gáva Anita osztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Bizonytalan az indokolás azon részével kapcsolatban, mely az Alaptörvény B) cikkére, a jogállamiság sérelmére hivatkozik. Álláspontja szerint ez gumiérvelés, mivel sok ügyben lehetne arra hivatkozni, hogy a B) cikket sérti egy adott intézmény, vagy szabályozás. Az indokolás is utal rá, hogy a jelenleg a gazdasági miniszter hatáskörében lévő, munkaszüneti napok megadásának a szabályozási körét kívánja átvenni, mely ebben a tekintetben nem tartozik tiltott tárgykörbe. Számára nem egyértelmű, hogy sérül az Alaptörvény B) cikke.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Határozottabban fogalmaz, mint dr. Litresits András, nem ért egyet a tervezettel, számára meglepő az indokolás. Ha az egyértelműség hiányára hivatkozott volna a tervezet, azt elfogadhatóbbnak tartaná, mint azt, hogy az Alaptörvény módosítása lenne szükséges. Az indokolás logikája szerint az igenek győzelme esetén úgy kellene módosítani az Alaptörvényt, hogy Magyarország nem jogállam. Ezt a változtatást rossz iránynak tartja az eddigi bizottsági gyakorlathoz képest és reményét fejezi ki, hogy ilyen indokolásra a jövőben nem lesz példa.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Réthelyi Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Réthelyi Zoltán NVB tag: Nem ért egyet a korábbi hozzászólásokkal, ugyanakkor egyetért a tervezettel, mely alapvetően egy munkaszüneti napnak a kiterjesztését próbálja valamilyen módon megakadályozni. Elmondja, hogy a munka törvénykönyvében a munkaszüneti napok taxatívum vannak felsorolva, dátum szerint beazonosíthatóak és viszonylag egyszerű a megítélésük, mert amennyiben egy

munkaszüneti nap adott naptári évben munkanapra esik, a munka törvénykönyve szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól, azonban, ha hétvégére esik a munkaszüneti nap, abban az esetben pedig ennek következtében valósul meg az a jogalkotói szándék, hogy azon a napon ne kelljen munkát végezni. Ugyanakkor ennek indoka ebben az esetben is meghatározott nemzeti, vallási ünnepek, jeles történelmi esemény egyfajta megünneplése. Ebből következően, a kezdeményezés valójában nem egy munkaszüneti napot, hanem egy munkamentes napot kíván bevezetni. Ez pedig meglátása szerint, jelenleg a munka törvénykönyvének a logikai rendszerét bontaná meg, mert egy új, feltételes, nem munkaszüneti napot, hanem munkavégzési kötelezettséggel nem járó napot próbálna bevezetni. Feltételes azért lenne, mert az alkalmazhatósága attól függene, hogy az adott naptári évben a munkaszüneti nap munkanapra, vagy hétvégére esik. Ezzel szemben a munkaszüneti nap dátum szerint meghatározott, minden naptári évben létező és beazonosítható nap. A kezdeményezéssel érintett, kvázi munkamentes nap pedig nem minden naptári évben lenne alkalmazható, mely álláspontja szerint a munka törvénykönyvének logikai felépítését és egységét sértené és ahogyan a tervezet is megfogalmazza, ez gyakorlatilag a jogállamiság elvének sérelmét okozná. Elmondottak alapján támogatja a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Elsőként reagál a dr. Réthelyi Zoltán által elmondottakra. Álláspontja szerint ez a népszavazási kezdeményezés a sikeres igenek esetén valóban megbontaná a munka törvénykönyvének eddigi logikáját, de ez már csak így van a népszavazások esetében, hiszen új dologról szavaznak, melynek megvalósulásához jogszabályt kell módosítani. A megerősítő népszavazást nem is támogatja a Bizottság jelenlegi gyakorlata. Tagtársa által felvázolt érvelés nagyon zárt és érthető, nem is tud belekötni, de sajnos nem hozható összhangba a népszavazás funkciójával. Érteni véli, hogy a tárgyalt kezdeményezés mire vonatkozik, vagyis, hogy ha egy adott ünnepnap hétvégére esik, akkor a következő munkanapon pótolják be, ami egy új számítási mód lenne, új jogi helyzetet teremtene, de – mint ahogyan a tervezetben is szerepel – ez megoldható lenne jogtechnikailag. Másik észrevételével csatlakozik a dr. Avarkeszi Dezső által elmondottakhoz, nem támogatja a tervezetet, amely a jogállamiság elvét mint egy túl általános elvet használ konkrét szöveg indokolásában úgy, hogy kitérít és ezzel egy olyan gyakorlatot nyit meg, amely túl széles körben alkalmazná ezt az elvet. A jogállamiság elve, ami egy mögöttes, rendkívül fontos elve az Alaptörvénynek is, nem alkalmas arra, hogy ilyen szintű, szövegszerű kritikát fogalmazzanak meg a segítségével. Aggályosnak tartja a jogállamiság elvének gumiszabályként történő alkalmazását.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Nem tudja támogatni a határozattervezetet, jórészt azon érvek alapján, amelyeket tagtársai már elmondtak. Álláspontja szerint a kérdés kulcsa az, ami dr. Réthelyi Zoltán felszólalásában is elhangzott, amikor a hangsúlyt a munkamentes nap és a munkaszüneti nap közötti különbségre helyezte, de véleménye szerint egy átlagos választópolgár számára a kettő között nincs különbség. Ezért azt gondolja, hogy világos a célja a kérdésnek, világos az eredménye és jogállamban elképzelhetőnek tart egy ilyen szabályozást. Példaként említi Németországot, ahol egy ilyen szabályozás esetén senki nem mondaná azt, hogy ott nincs jogállam, csak erre való tekintettel. Álláspontja szerint a koherencia fenntartása a jogalkotó feladata, nem testálhatják a kérdés feltevőjére, akinek mindenféle megszorításokon belül kell egy rövid kérdést megfogalmaznia. Ahhoz, hogy ennek a rendelkezésnek az érvényre juttatását biztosítani tudja, ahhoz a jogalkotónak vannak meg az eszközei, az Alaptörvény betartása mellett, ő egy omnipotens valaki, akinek ezt a rendelkezést beépítve kell egy koherens munka törvénykönyvet létrehozni. A Bizottság nem mondhatja ki, hogy ezt nem képes megtenni a jogalkotó, ezzel kétségbe vonnák az Országgyűlés kompetenciáját. A másik problémát abban látja, hogy a jogállamiságot deklaráló B) cikken keresztül aggályt igyekeznek elhárítani azzal, hogy nem engedik át a kérdést, de ezzel egy sokkal nagyobb probléma keletkezik, hiszen nem tud érvényre jutni a népszavazás mint alaptörvényi rendelkezés.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán NVB elnökhelyettes: Másfelől közelíti meg a kérdést. Álláspontja szerint a munka törvénykönyvének 102. §-a nem azért tartalmaz munkaszüneti napokat, hogy a munkavégzés kötelezettsége alól bárkit mentesítsen, hanem azért, mert azokon a napokon olyan nemzeti, vagy egyházi ünnep van, amit a jogalkotó elismer. Az, hogy az egyházi ünnepek nem meghatározott napra esnek, teljesen egyértelmű, azonban a magyar nemzeti ünnepeket, amelyeket az Alaptörvény J) cikkének (1) bekezdése definiál, nem úgy szabályozza, hogy pl. március 15. vagy az azt követő első munkanap, hanem meghatározott ünnepet állapít meg, annak egyetlen napjára vonatkozóan tesz megállapítást a jogszabály. Értelmezése szerint a munka törvénykönyve az adott napra vonatkozóan ad munkaszüneti nap lehetőséget és nem azért, hogy adott napon a munkavégzési kötelezettséget ne kelljen ellátni. Elmondottak alapján burkolt Alaptörvény-módosításra irányul a kérdés. Egy másik, jogi érvelése szerint a kérdés átengedésével és az igenek győzelmével a költségvetési törvényt is módosítani kellene, hiszen, ha adott évben több munkanappal kevesebb lenne, akkor a vállalkozások részéről fizetendő költségvetési hozzájárulás csökkenne. Elmondottak alapján támogatja a határozattervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Problémásnak tartja azt az érvelést, ami túlságosan „de lege lata” helyzetből indul ki, ahogyan dr. Fazekas Tamás is utalt rá. Álláspontja szerint

a Bizottság „de lege ferenda” helyzetben van egy-egy kérdés vizsgálatakor, hiszen egy új jogszabályi helyzetet eredményez egy eredményes népszavazás. Rávilágít, hogy sokszor összekeverik a burkolt Alaptörvény-módosítást az egyértelmű jogszabály-módosítással, jelen helyzetben is ezt látja, ugyanakkor az országos népszavazásnak a központi célja és funkciója éppen az egyértelmű jogszabály-módosítás.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Hivatkozik az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésére, mely rögzíti a munkavállalók pihenőidejét. Ezt a hivatkozást hiányolja a tervezetből, illetve álláspontja szerint ez is bizonyítja, hogy a kérdés nem sérti az Alaptörvényt. Majd a tervezet [16] bekezdésére utal és megállapítja, hogy az ott leírtak alapján új szabályozásnak is teret adhatnának, hiszen annak, ami most van, annak egyedüli akadályát az Alaptörvény képezhetné, de nem teszi. Álláspontja szerint a kérdés arra irányul, hogy ne az illetékes miniszter döntse el évenként egy rendeletben, hogy mikor van munkaszüneti nap.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Egyetért a dr. Litresits András által elmondottakkal, hiszen a jelenlegi gyakorlat is azt mutatja, hogy nem kőbe vésett, hogy mely napokon kell dolgozni és mikor rendelnek el munkaszüneti napot. Visszautal a dr. Lehel Zoltán által említett költségvetési érintettségre, melyet álláspontja szerint minden kezdeményezés esetén elmondhatnának, hiszen maga a népszavazás is sokba kerül, tehát érinti a költségvetést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Lehel Zoltánnak.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Reagál a dr. Avarkeszi Dezső tagtárs által elmondottakra, elmondja, hogy egy esetleges népszavazás tartása a költségvetés kiadási oldalát érinti, míg jelen kérdésnek a költségvetés bevételi oldalát érintő hatása lehet. Dr. Litresits András hozzászólására reagálva rávilágít arra, hogy a munka törvénykönyvében szabályozott pihenőidő és az annak felhatalmazása alapján született, miniszteri rendeleten alapuló eltérő munkaidő beosztás között szükséges különbséget tenni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: A hozzászólásokra reagálva elmondja, hogy a határozattervezet alkotmánybírósági határozatokból vezeti le az érvelését a IV. pontban, tehát nem általánosságban hivatkozik a B) cikkekre, hanem az abból levezethető, konkrét alkotmányos követelményekre fókuszál, mint normavilágosság, illetve a jogszabályok tartalmi koherenciájának követelménye. Álláspontja szerint tehát a tervezet nem használja gumielvként a jogállamiság elvét, ahogyan a tagtársak

említették a hozzászólásaikban. További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 7 nem szavazattal a Szalai Krisztina magánszemély által benyújtott népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy amennyiben egy, a magyar munka törvénykönyve által meghatározott munkaszüneti nap hétvégi napra esik, úgy az azt a hétvégét követő első munkanap munkaszüneti napnak legyen nyilvánítva?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 81/2023. számú határozata\)](#)

II. Döntéshozatal honos népcsoporttá nyilvánításra irányuló, illetve országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött aláírások ellenőrzése eredményének megállapításáról

1. Az „Egyetért Ön azzal, hogy az üvegpalackok visszaválthatók legyenek?” elnevezésű országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött aláírások ellenőrzése eredményének megállapítása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának osztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Gáva Anita osztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Javasolja a Bizottságnak, hogy állapítsa meg, hogy az országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma százezer alatt maradt. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja, hogy az *„Egyetért Ön azzal, hogy az üvegpalackok visszaválthatók legyenek?”* országos népszavazásra javasolt kérdés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma százezer alatt maradt.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 82/2023. számú határozata\)](#)

2. A szkíták honos népcsoporttá nyilvánítására irányuló kezdeményezés támogatására gyűjtött aláírások ellenőrzése eredményének megállapítása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának osztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Gáva Anita osztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja, hogy „*A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 148. § (3) bekezdésének értelmében alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi szkítakisebbséghez tartozunk, és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelünk. Kérjük a tisztelt Országgyűlést, hogy a nemzetiségi törvény alapján a szkíta népcsoportot ismerjék el nemzetiségként, és a hivatkozott törvény 1. számú mellékletében a Magyarországon honos nemzetiségek felsorolását a szkíta nemzetiséggel egészítse ki.*” honos népcsoporttá nyilvánítás iránti kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma – figyelembe véve a kezdeményezés benyújtásakor csatolt 26 érvényes támogató aláírást is – 1371.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 83/2023. számú határozata\)](#)

III. Bírság kiszabása aláírásgyűjtő ívek átadására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt.

1. Döntés az „Egyetért Ön azzal, hogy az üvegpalackok visszaválthatóak legyenek?” elnevezésű országos népszavazási kezdeményezés támogatására kiadott aláírásgyűjtő ívek átadására vonatkozó törvényi kötelezettség megszegése miatt kiszabandó bírság tárgyában

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának osztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Gáva Anita osztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: A határozattervezettel egyetértésben javasolja a Bizottságnak, hogy Szervezőt 2.320.000. Ft összegű bírság megfizetésére kötelezze. Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja, hogy Szervező megsértette a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári

kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 19. § (3) és 23/A. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket azzal, hogy a jogszabályban előírt határidőig nem adta át az „Egyetért Ön azzal, hogy az üvegpalackok visszaválthatók legyenek?” országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íveit a Nemzeti Választási Irodának. A Nemzeti Választási Bizottság Szervezőt 2.320.000 Ft, azaz kettőmillió háromszázhuszezer forint összegű bírság megfizetésére kötelezi.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 84/2023. számú határozata\)](#)

2. Döntés a szkíták honos népcsoporttá nyilvánítására irányuló kezdeményezés támogatására kiadott aláírásgyűjtő ívek átadására vonatkozó törvényi kötelezettség megszegése miatt kiszabandó bírság tárgyában

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának osztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Gáva Anita osztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: A határozattervezettel egyetértésben javasolja a Bizottságnak, hogy Szervezőt 15.200 forint összegű bírság megfizetésére kötelezze. Hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja, hogy Szervező megsértette a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 148. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 19. § (3) és 23/A. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket azzal, hogy a jogszabályban előírt határidőig nem adta át „A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 148. § (3) bekezdésének értelmében alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi szkítákisebbséghez tartozunk, és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelünk. Kérjük a tisztelt Országgyűlést, hogy a nemzetiségi törvény alapján a szkíta népcsoportot ismerjék el nemzetiségként, és a hivatkozott törvény 1. számú mellékletében a Magyarországon honos nemzetiségek felsorolását a szkíta nemzetiséggel egészítse ki.” honos népcsoporttá nyilvánításra irányuló kezdeményezés valamennyi aláírásgyűjtő ívét a Nemzeti Választási Irodának. A Nemzeti Választási Bizottság Szervezőt 15.200 Ft, azaz tizenötezer-kétszáz forint összegű bírság megfizetésére kötelezi.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 85/2023. számú határozata\)](#)

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megköszöni a tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát. A napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

**Dr. Sasvári Róbert
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke**